

KAD JE LOKACIJA VRIJEDNA NI UKANJANJE NEVELIKOG ZIDA NIJE JEFTINO

Betonski zid uskoro će biti srušen čime će se "otvoriti pogled" na katedralu i mozaike iz 4. i 5. stoljeća

Katja Marasović
 s Katedre za
 graditeljsko
 nasljeđe Fakulteta
 građevinarstva,
 arhitekture i
 geodezije u Splitu,
 pretpostavlja kako
 je Fiskovićeve
 namjera bila odijeliti
 katedralu (mauzolej)
 - kojeg je u antici
 "opkoljavao" zid
 temenosa - od
 nekadašnjeg
 Decumanusa

ni su potkraj 4. i početkom 5. stoljeća. Konzervatorsko-restauratorski radovi na mozaicima Arhidakonove i Buličeve ulice, na otvorenom, te unutar Etnografskoga muzeja, počeli su 1998. godine i s prekidima traju do danas – objašnjava Ivana Jerković, dodajući kako se suradnja s Odsjekom za staru gradsku jezgru Splita nastavlja i na prezentaciji mozaika Buličeve ulice, a Grad je uredio podnu površinu između mozaika na otvorenom dijelu dvorišta. Projekt sanacije podne površine obuhvatio je arheološka istraživanja, projekt odvodnje, postavljanje novoga kamenog popločenja, građevinsko-konzervatorske radove na zidovima, projekt rasvjetle i postavljanje nove ograde s pristupnim stubama, a izrađeno je i idejno rješenje za nadstrešnicu.

Nije skupo nego složeno

No, vratimo se uklanjanju zida u Buličevu: cifra od 48,6 tisuća eura za rušenje 60 kvadrata starog betona zazvučala je prilično visoko, no od Jasne Jerkov, voditeljice Odsjeka za staru jezgru doznajemo kako je riječ o prilično složenom zahvatu koji će početi vrlo skoro. Zidove će uklanjati licencirana tvrtka "Valvet Aventus", a pored njihove, na jednostavnoj nabavi javile su se još dvije firme. Iako se u prvi mah čini kako je riječ o jednostavnom zahvatu, za uklanjanje zida u Buličevu izrađen je i stručni elaborat, budući da je riječ o vrlo osjetljivom lokalitetu, samom srcu zaštićene povijesne jezgre, ispod su antički mozaici, a betonski zid "leži" na širem starom zidu koji će ostati. Stoga elaborat predviđa zaštitu mozaika, podizanje platforme i pdupirača. Radnici će zid rezati ručnim strojevima i ručnim alatima, a izvest će i završnu obradu. Nikakvi bageri ni teška mehanizacija nisu došli u obzir, materijal će se izvesti iz Dioklecijanove palače specijalnim vozilom, te zbrinuti na deponiju – kazala nam je voditeljica Jerkov. ●

Za rušenje 60 kvadrata betona 50 tisuća eura

➔ Iako se u prvi mah čini kako je riječ o jednostavnom zahvatu, za uklanjanje zida u Buličevu izrađen je i stručni elaborat, a ispod su antički mozaici. Nikakvi bageri ni teška mehanizacija nisu došli u obzir, materijal će se izvesti iz Dioklecijanove palače specijalnim vozilom, obrazložila nam je cijenu voditeljica Jasna Jerkov

Betonski zid u Buličevu ulici već je dugo trn u oku promatračima jer zastire pogled na katedralu Svetoga Duje i barokni kor, ali i mozaike koji su pronađeni odavno, no tek su nedavno, nakon dvadesetogodišnje obnove prezentirani i osvijetljeni.

DAMIR ŠARAC
 VOJKO BAŠIĆ/CROPIX

Grad je najavio uklanjanje zida za što će iz proračuna biti plaćeno nešto više od 48 tisuća eura. Neobično ružan betonski zid u obliku slova "L" koji je sa

sjeverne strane "odjeven" u kamen podignut je pedesetih godina, tijekom velikih poslijeratnih zahvata na raščišćavanju i sanaciji Dioklecijanove palače nakon razaranja u Drugom svjetskom ratu, odnosno savezničkih bombardiranja, a tom su prilikom pod vodstvom Cvita Fiskovića, ravnatelja Konzervatorskoga zavoda za Dalmaciju u Splitu od 1945. do 1977., konačno uklonjeni i ostaci stare Biskupske palače koja je izgorjela još 1924. te su otvorena u srednjem vijeku zazidana Srebrna vrata, pa je formirana današnja Poljana Kraljice Jelene.

Zbog čega je zid izveden ovom tehnikom danas je teško reći, ali prof. dr. sc. Katja Marasović s Katedre za graditeljsko nasljeđe Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu, pretpostavlja kako je Fiskovićeve namjera bila odijeliti katedralu (mauzolej) - kojeg je u antici "opkoljavao" zid temenosa - od nekadašnjeg Decumanusa koji nakon rata ponovno uspostavljen kako se prostor ne bi "preljevao".

Zbog čega je tu?

- Nije sporno da je betonski zid neprilican našem pojmu konzervacije i restauracije,

ali imao je svoju svrhu. Kako bilo, ipak je sada bitno, nakon obnove mozaika, zaštititi ih nadstrešnicom kako bi se spriječila daljnja devastacija – napominje dr. Marasović. Ivana Jerković s Odsjeka za zidno slikarstvo i mozaike splitskog Hrvatskog restauratorskog zavoda, voditeljica restauracije mozaika u Arhidakonovoj i Buličevu ulici, potvrdila nam je kako će nakon uklanjanja zida, stručnjaci predložiti Odsjeku za staru jezgru Splita da se postavi nadstrešnica u Buličevu jer su mozaici osjetljivi toliko da traže gotovo svakodnevnu stručnu

skrb, posebno na otvorenom. U perimetru Dioklecijanove palače pronađena su dva atrija, otvorena dvorišta popločena geometrijskim mozaicima. Jedan atrij je u današnjoj Arhidakonovoj ulici, južno od zida temenosa mauzoleja i uz Vestibul, dok je drugi u Buličevu ulici, istočno od zida temenosa, a sjeverno od kora katedrale Sv. Dujma. Srednjovjekovne građevine i ulice podijelile su oba dvorišta na više segmenata, pa su se dijelovi mozaika danas našli unutar kuća i ispod uličnoga popločenja. Mozaici pripadaju posttetrarhijskom razdoblju, izvede-